

УДК 336.132

ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Оксана Савастєєва

д.е.н., професор

*Одеський національний університет
імені І.І. Мечникова (Україна)*

Унаслідок формування сучасного глобального середовища наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. спостерігається активізація трансформаційних процесів у всіх галузях суспільного життя. Процеси глобалізації створили фундамент не лише для зміцнення міжнародного співробітництва в галузях виробництва, торгівлі товарами та послугами, побудови єдиного інформаційного середовища, зникнення меж для міжнародного перетікання потоків капіталів, перегляду культурних цінностей, а і суттєвого збільшення різного роду загроз для економічних систем національних держав. Активізація глобалізаційних процесів у світі, які супроводжуються посиленням інтеграційних процесів та зростанням міжнародного співробітництва в усіх галузях суспільного життя, зокрема виробництві, торгівлі й фінансового посередництва, веде до зростання фінансових потоків та стирання транснаціональних кордонів [1].

Значне збільшення функціоналу як національних, так і регіональних і міжнародних фінансових ринків, розширення та уніфікація фінансових послуг та процедур, стирання меж на шляху транскордонного переміщення капіталів, їх інвестування в країни з високим потенціалом – ці очевидні позитивні характеристики світових глобалізаційних процесів давно та добре знані. Так само відомо, що глобалізація, окрім створення основи для зміцнення міжнародного співробітництва в галузях виробництва, транскордонної торгівлі, формування єдиного інформаційного простору, несе у собі ризик значного збільшення різного роду загроз для національних економік: асиметричність отримання переваг для різних груп країн; зростання обсягів спекулятивних операцій за високої швидкості транскордонного руху капіталу; фіскальні проблеми та зниження рівня передбачуваності фінансового сектору та ін., що містить загрози для національної безпеки в площині фінансової сфери.

У попередніх дослідженнях ми вже зазначали, що сукупність різноманітних внутрішньо- та зовнішньополітичних чинників, стабільність політичної ситуації, що панує в державі, досконалість нормативно-правового забезпе-

чення функціонування фінансової системи поряд із системою міждержавних та міжнародних зв'язків визначає рівень національної безпеки у площині фінансової сфери [2]. Отже, цілком закономірно, що в ситуації, коли збільшуються зовнішні виклики та загрози в загальносвітовому масштабі для всіх національних держав, значно актуалізується роль державної фінансової політики, основними функціями якої є побудова фундаменту для раціоналізації обсягів публічних фінансів та їх ефективного перерозподілу для досягнення сталого рівня соціально-економічного зростання. Державна фінансова політика формує основні вектори грошово-кредитної, бюджетної, податкової та інвестиційної діяльності, з якими створює тісні логічні взаємозв'язки та втілюється завдяки набору інструментів фінансового стимулювання, регулювання та контролю за станом соціально – економічного розвитку. Водночас ефективність державної фінансової політики визначається не тільки рівнем досконалості нормативно – правового простору, а й за змінами геополітичної позиції на світовій арені, а її вплив прямо залежить від ступеня відкритості національної економіки.

Враховуючи те, що для України пріоритетним є євроінтеграційний вектор розвитку у формуванні як внутрішньої, так зовнішньої політики, подальшої актуальності набувають питання підвищення ефективності державної фінансової політики для переходу до інноваційної моделі економічного зростання. Сучасні виклики, які постають перед світовою економікою, зокрема внаслідок глобалізаційних процесів, актуалізували перехід до концепції сталого економічного розвитку на основі збалансованого врахування економічних, соціальних та екологічних суспільних потреб. В Україні це відображено у створенні Стратегії сталого розвитку України до 2030 року, яка визначає цілісну систему стратегічних та операційних завдань для забезпечення інтегрованого економічного, соціального та екологічного розвитку України до 2030 року [3], що відповідно зумовлює потребу в трансформації традиційної державної фінансової політики через її узгодження з новими стратегічними пріоритетами.

Отже, в умовах глобалізаційних процесів значення державної фінансової політики на національному рівні неухильно зростає. Глобалізаційні трансформації та великий ступінь відкритості національних економічних систем зумовлюють необхідність модернізації інституційних механізмів та операційних інструментів і важелів фінансового управління з огляду на необхідність виконання середньострокових завдань розвитку суспільства. Підвищення ефективності державної фінансової політики допоможе нівелювати глобалізації, пов'язані насамперед зі змінами в геополітичному середовищі та погіршенні екологічної ситуації у світовому масштабі.

Список використаних джерел

1. Вовк В. Я. «Формування державної фінансової політики як детермінанти сталого розвитку в умовах впливу глобалізаційних процесів». Проблеми і перспективи економіки та управління. 2020. № 2(22). С. 168–177.
2. Мельник В. М., Савастеева О. М. «Бюджетна політика в системі фінансової безпеки держави». Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2020. № 1–2. С. 73–80.
3. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf. (дата звернення 13.03.2021).